ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420780310
143/AA43-0426-13/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013.gada 2.aprīlī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents M.Birzgalis,
tiesneši K.Berķis un A.Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par *R.R.*, personas kods */personas kods/*, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 75.panta otrās daļas un *R.R.* pieteikumu par morālā kaitējuma atlīdzināšanu sakarā ar *R.R.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 15.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 24.augustā Dobeles novada pašvaldības policijas vecākais inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.CU303544 (turpmāk – protokols) par to, ka *R.R.*, būdams nekustamā īpašuma */adrese/*, īpašnieks, nav piedalījies Dobeles novada pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā un nav noslēdzis līgumu ar sadzīves atkritumu apsaimniekotāju, kuram ir līgums ar Dobeles novada pašvaldību, tādējādi pārkāpjot Dobeles novada domes 2010.gada 21.janvāra saistošo noteikumu Nr.4 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu" 4.2.punktu.

Ar Dobeles novada domes Administratīvās komisijas 2010.gada 8.septembra lēmumu Nr.D41388 (turpmāk – Lēmums) *R.R.* uzlikts naudas sods Ls 50 apmērā par administratīvo pārkāpumu, atbildība par kuru paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 75.panta otrajā daļā.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, 2010.gada 7.oktobrī *R.R.* (turpmāk – pieteicējs) vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā.

Pieteikumā norādīti šādi argumenti.

[2.1] Pieteicējs nerada atkritumus, jo papīri tiek sadedzināti, bet pārējie atkritumi – kompostēti, tādējādi apkārtne netiek piegružota. Līdz ar to pieteicējam nav nepieciešamības slēgt līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju. Turklāt pieteicējam ir mazi ienākumi.

[2.2] Uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu pieteicējs neieradās, jo bija aizbraucis uz mežu pēc malkas, kur salūza mašīna. Pieteicējam nebija iespējams paziņot par savu neierašanos.

[2.3] 2010.gada 10.septembrī pieteicējs piespiedu kārtā noslēdza līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju, bet atkritumu konteiners joprojām nav atvests.

[2.4] Tā kā pret pieteicēju ir veiktas nepamatotas soda sankcijas, grauta ģimenes stabilitāte un veselība, pieteicējam nepamatoti bija jātērē laiks un līdzekļi, no atbildētāja piedzenams morālais kaitējums Ls 1000 apmērā.

[3] 2010.gada 6.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums, kurā atbildētājs pieteikumu neatzīst, norādot šādus apsvērumus.

[3.1] Normatīvie akti noteic atbildētāja pienākumu organizēt sadzīves atkritumu apsaimniekošanu un pieteicēja pienākumu piedalīties pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, noslēdzot līgumu ar to atkritumu apsaimniekotāju, kurš ir noslēdzis līgumu ar pašvaldību. Pieteicējam ir tiesības vērsties pēc sociālās palīdzības, ja viņš ir maznodrošināts vai trūcīgs.

Pieteicējam piemērots naudas sods sankcijas minimālajā apmērā, ņemot vērā, ka pieteicējs neatsaucās uz policijas inspektora atgādinājumu par pienākumu piedalīties pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā un noslēgt līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju, pieteicējs nesniedza rakstisku paskaidrojumu, nav bijis administratīvi sodīts.

[3.2] Lieta izskatīta bez pieteicēja klātbūtnes, jo netika saņemts lūgums atlikt tās izskatīšanu.

[3.3] Morālā kaitējuma atlīdzināšanai nav pamata. Šāda situācija radusies, jo pieteicējs nevēlas pildīt normatīvajos aktos uzliktos pienākumus.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 15.septembra spriedumu *R.R.* pieteikums pilnībā noraidīts un Lēmums atstāts negrozīts.

Spriedums motivēts šādi.

[4.1] Pieteicējam uzlikts naudas sods Ls 50 apmērā par administratīvo pārkāpumu, atbildība par kuru paredzēta LAPK 75.panta otrajā daļā.

Minētā tiesību norma paredz, ka par sadzīves atkritumu radītāja vai īpašnieka nepiedalīšanos pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā – uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz piecsimt latiem (..).

[4.2] Lietā nav strīda par protokolā konstatētajiem apstākļiem, tostarp, ka pieteicējs ir nekustamā īpašuma */adrese/*, īpašnieks. Tāpat arī lietā

nepastāv strīds, ka Lēmuma pieņemšanas brīdī pieteicējam nebija noslēgts līgums par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu ar pašvaldības izraudzīto atkritumu apsaimniekotāju. Līgumu ar SIA „*/Nosaukums/*" par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu pieteicējs ir noslēdzis 2010.gada 10.septembrī.

Pieteicēja argumenti par Lēmuma prettiesiskumu balstīti uz to, ka viņam nevar tikt izvirzīts pienākums slēgt līgumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, tā kā tādus sadzīves atkritumus, kurus varētu nodot atkritumu apsaimniekotājam, viņš nerada.

[4.3] Atkritumu apsaimniekošanas likuma *(redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas brīdī)* 13.panta pirmās daļas 1.punkts noteica, ka sadzīves atkritumu radītājs vai valdītājs piedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, ievērojot pašvaldības izdotos saistošos noteikumus un noslēdzot līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu ar komersantu, kuram ir noslēgts līgums ar pašvaldību. Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1.panta 2.punkts definē, ka atkritumu radītājs ir fiziska vai juridiska persona, kuras darbība rada atkritumus vai kura veic atkritumu sajaukšanu vai citas darbības, kā rezultātā mainās atkritumu sastāvs un īpašības. Dobeles novada domes 2010.gada 21.janvāra saistošo noteikumu Nr.4 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu" (turpmāk – Saistošie noteikumi) 4.punkts noteic sadzīves atkritumu radītāju pienākumus. Tostarp Saistošo noteikumu 4.1.apakšpunkts paredz iekļauties pašvaldības kopējā atkritumu savākšanas sistēmā, savākt (ja nepieciešams, arī šķirot) radītos sadzīves atkritumus, bet 4.2.apakšpunkts noteic atbildību par atkritumu savākšanu un izvešanu no sava īpašuma un pienākumu noslēgt līgumu ar sadzīves atkritumu apsaimniekotāju, kuram ir līgums ar pašvaldību.

Izvērtējot tiesību normas sistēmiski, tiesa secina, ka pienākums iekļauties atkritumu apsaimniekošanas sistēmā ir noteikts tikai atkritumu radītājiem, tātad – personām, kuras rada atkritumus. Lai pieteicēju atzītu par vainīgu LAPK 75.panta otrās daļas pārkāpšanā, jākonstatē, ka pieteicējs ir atkritumu radītājs.

No pieteicēja paskaidrojumiem izriet, ka viņa mājsaimniecība atkritumus nerada, jo tie tiek sadedzināti vai kompostēti *(tiesas sēžu protokols, lietas 33.lapa)*. Novērtējot pieteicēja paskaidrojumus, tiesai nerodas šaubas, ka pieteicējs atbilst normatīvajos aktos minētajam administratīvā pārkāpuma subjektam, proti, ir atkritumu radītājs. Pieteicējs pēc būtības nenoliedz faktu, ka rada atkritumus, tikai uzskata, ka radītos atkritumus pats prot apsaimniekot un attiecīgi – viņam nav nepieciešams un nav izdevīgi iekļauties kopējā pašvaldības organizētajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā.

Tiesas ieskatā pieteicēja minētais piemērs, kā viņš īsteno atkritumu apsaimniekošanu – polietilēna atkritumus sadedzinot vai kompostējot, nav savienojams ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5.pantā noteiktajiem principiem, kā veicama atkritumu apsaimniekošana: neapdraudot cilvēku dzīvību un veselību, neradot negatīvu ietekmi uz vidi, tai skaitā neapdraudot gaisu, augsni, floru un faunu, neradot smakas.

[4.4] Izvērtējot pārkāpuma raksturu un apstākļus, tiesa nesaskata pamatu administratīvo pārkāpumu atzīt par maznozīmīgu un tādēļ atbrīvot pieteicēju no administratīvās atbildības. Tiesas ieskatā pieteicējam piemērotais sods ir atbilstošs, jo tā rezultātā ir sasniegts administratīvā soda mērķis. Proti, pirmkārt, pieteicējs ir ticis audzināts likuma ievērošanas garā un pēc soda piemērošanas ir noslēdzis līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju, otrkārt, valsts un sabiedrības intereses prasa, lai pieteicējs likumu ievērotu vienlīdzīgi kā citas personas, konkrētajā gadījumā – pārējie pašvaldības iedzīvotāji, kuri ievēro savu pienākumu iekļauties pašvaldības organizētajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā.

[4.5] Tiesa nekonstatē, ka administratīvā pārkāpuma lietvedībā būtu pieļauti procesuāli pārkāpumi.

Lietā nav strīda, ka pieteicējs tika savlaicīgi informēts par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas vietu un laiku. Tiesa noraida kā nepamatotu pieteicēja argumentu, ka viņa neierašanās dēļ atbildētājam bija pienākums lietas izskatīšanu atlikt. Tiesību normas šādu nosacījumu neparedz. Turklāt pieteicēja norādītos apstākļus tiesa atzīst par subjektīviem, no viņa paša gribas atkarīgiem. Proti, pieteicējam bija iespējas savu laiku un darbus plānot atbilstoši savām interesēm. Izvēloties administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas dienā braukt uz mežu pēc malkas, pieteicējam bija jāparedz blakus apstākļi, kas varētu ietekmēt viņa iespējas īstenot procesuālās tiesības personīgi piedalīties lietas izskatīšanā.

[4.6] Tiesa atzīst, ka Lēmums ir likumīgs un pamatots administratīvais akts.

[4.7] Pieteicējs lūdz atlīdzināt morālo kaitējumu Ls 1000 apmērā.

Tā kā tiesa nekonstatēja Lēmuma prettiesiskumu, pieteicēja prasījums par morālā kaitējuma atlīdzinājumu nav pamatots un ir noraidāms.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 15.septembra spriedumu *R.R.* iesniedza apelācijas sūdzību un apelācijas sūdzības papildinājumu, lūdzot Lēmumu atcelt un piedzīt morālo kaitējumu Ls 50000 apmērā.

Apelācijas sūdzībā papildus pieteikumā norādītajiem argumentiem norādīts, ka tiesa nav izskatījusi lietu pēc būtības, bet ir aizsargājusi pašvaldības intereses.

SIA „*/Nosaukums/*" ilgstoši nav pildījis starp pieteicēju un šo uzņēmumu noslēgto līgumu, līdz ar to pieteicējs uzskata, ka tiesai, fiksējot to spriedumā, ir jāatzīst, ka minētais līgums ir lauzts un spēkā neesošs.

Tā kā līguma nepildīšana ir bijusi ilgstoša, no atbildētājas Dobeles novada pašvaldības par labu pieteicējam ir piedzenama morālā kaitējuma atlīdzība Ls 50000 apmērā.

[6] Dobeles novada dome iesniedza rakstveida paskaidrojumus, kuros norādīts, ka pieteicēja apelācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma.

[7] Saskaņā ar LAPK 289.[21]panta otro daļu apgabaltiesa apelācijas sūdzību izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota.

[9] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa spriedumā ir pareizi noskaidrojusi faktiskos apstākļus un piemērojusi tiem atbilstošu tiesisko regulējumu, spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, tāpēc saskaņā ar LAPK 289.[13]panta trešās daļas noteikumiem apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai (sk. šā sprieduma 4.1. – 4.7.punktu), to neatkārtojot.

[10] Izvērtējot apelācijas sūdzības argumentus, Administratīvā apgabaltiesa nepiekrīt pieteicēja viedoklim, ka pirmās instances tiesa nav izskatījusi pieteicēja pieteikumu pēc būtības.

Apgabaltiesas ieskatā, pirmās instances tiesa ir pareizi noteikusi konkrētā strīda būtību un pamatoti, izvērtējot visus lietā esošos pierādījumus, secinājusi, ka pieteicējs Lēmuma pieņemšanas brīdī nebija noslēdzis līgumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu ar pašvaldības izraudzīto atkritumu apsaimniekotāju, līdz ar to nebija iesaistījies pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā, tādējādi izdarot LAPK 75.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu.

[11] Nav pamatots pieteicēja arguments, ka apgabaltiesai ar savu spriedumu ir jāatzīst par lauztu līgumu par sadzīves atkritumu izvešanu, kas noslēgts starp pieteicēju un SIA „*/Nosaukums/*". Tā kā minētajam līgumam ir privāttiesisks raksturs, šādu strīdu izskatīšana ir pakļauta nevis administratīvajām tiesām, bet gan vispārējās jurisdikcijas tiesām.

[12] Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1.panta otro daļu privātpersonai ir atlīdzināmi tie zaudējumi, kas nodarīti ar iestādes prettiesisku lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

Tā kā konkrētajā gadījumā Lēmums ir tiesisks, apgabaltiesa atzīst, ka nav pamata pieteicēja prasījuma par morālā kaitējuma atlīdzinājumu apmierināšanai.

[13] Ņemot vērā iepriekš minēto, apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un nav pamata tā atcelšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12]panta otrās daļas 1.punktu, 289.[13]pantu, 289.[22]panta pirmo un otro daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Atstāt negrozītu Dobeles novada domes Administratīvās komisijas 2010.gada 8.septembra lēmumu Nr.D41388 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.CU303544) par *R.R.*, personas kods */personas kods/*, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 75.panta otrās daļas, bet *R.R.* sūdzību noraidīt.

Noraidīt pieteikumu daļā par morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnesis referents M.Birzgalis

Tiesneši K.Berķis

A.Šteinberga